

RAISION KAUPUNKI

Elinkeinopoliittinen katsaus 2020

---

kaupungin toiminta yritysvaikutusten
näkökulmasta

Sisällysluettelo

1. Yleinen talouskehitys.....	2
2. Työllisyyskehitys.....	2
Työllisyys	2
Työttömyys	3
3. Kaupungin toiminta yritysalueilla.....	4
Uudet asemakaavat ja asemakaavanmuutokset	4
Kaupungin investoinnit yritysalueilla.....	5
Yritystonttien luovutukset	5
Valmistuneet yritystoimitilat ja -investoinnit	5
4. Yritysyhteistyö	6
5. Yrittäjyyskasvatus.....	7
6. Seudullinen elinkeinoyhteistyö.....	8
7. Markkinointi	8
8. Toimenpiteet koronasta johtuen	9
Kaupungin omat toimenpiteet.....	9
Kansalliset toimenpiteet	9
9. Raision elinkeino- ja yritys-elämän kehitys.....	9
Työpaikkamäärä ja työpaikkaomavaraisuus	9
Yrityskannan rakenne ja yritystoimipaikat.....	10
Raision yritys-kanta	12
Yhteisöverotus	14
10. Asuminen.....	15
11. Arvio yritysvaikutuksista ja tuleva kehitys.....	17
Arvio yritysvaikutuksista	18
Arvio kehittämistarpeista ja painopisteistä.....	18
Liitteet	20
1. Suomen bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos	20
2. Työllisyysasteen kehitys Raisiossa.....	20
3. Työttömyysasteen kehitys Raisiossa	21
4. Rakennetyöttömyys Raisiossa.....	21
5. Työpaikkaomavaraisuusvertailu	22
6. Raisiolaisten sekä lähikuntien asiakaskäynnit Turku Science Parkissa vuonna 2020/2022	
7. Varsinais-Suomen maakuntaennuste 2021 – Yrittäjyysilmapiiri maakunnassa	23
8. Varsinais-Suomen maakuntaennuste 2021 – Yritysyhteistyö kunnan kanssa	23
9. Yrittäjyysilmapiirin ja yritysyhteistyön kehittyminen Raisiossa vuosina 2016-2021	24

1. Yleinen talouskehitys

Valtaosaa vuotta 2020 Suomen taloutta hallitsi COVID-19 -pandemiatilanne. Suomen BKT oli kasvanut viisi vuotta yhtäjaksoisesti vuosina 2015-2019. Vuoden 2020 aikana Suomen vuotuinen BKT laski 2,8% (tilastokeskus, ennakkotieto, 15.3.2021). Alkuvuoden 2020 aikana valmistuneissa ennusteissa povattiin vuodelle 2020 vielä edelleen kasvua, mutta sen odotettiin olevan varsin maltillista. Vuoden 2020 Suomen talouskasvulle oli ennustettu muun muassa noin 1,2 %:n kasvua (Pellervon tutkimuskeskus, 29.1.2020). Liitteessä 1 on esitetty Suomen BKT:n volyymin vuosimuutos vuosina 2010-2020.

Varsinais-Suomen Maakuntaennusteen (2021) mukaan varsinaissuomalaisten yrittäjien talousodotukset ovat laskeneet reippaasti vuodentakaisesta. Varsinaissuomalaiset yrittäjät odottavat niin liikevaihdon, henkilöstön määrän kuin kannattavuudenkin olevan heikommalla tasolla kuin vuosi sitten, mutta kuitenkin edelleen kasvussa. Ainoastaan investointien määrän odotetaan laskevan tänä vuonna aikaisemmasta. Erityisen negatiivisesti varsinaissuomalaisissa yrityskehityksessä suhtauduttiin tulevaan tällä kertaa Raisiossa. Edellisessä 2020 vuoden ennusteessa raisiolaiset yritykset suhtautuivat vuoteen 2020 kaikkein positiivisimmin, joten ero suhtautumisessa on merkittävä. Yleisesti, maakuntaennusteen odotusarvona on tälle vuodelle kasvun lievä hidastuminen Varsinais-Suomessa. Erityisesti Turun seutukunnassa talousodotukset ovat silti edelleen kansallisesti korkealla tasolla. Turun talousalueella rakennusalan odotukset ovat laskeneet kaikkein vähiten. Positiivisia liikevaihto-odotuksia on myös perinteisesti vahvaa ja tasaista kasvua omanneilla ICT-alalla sekä kaupan ja palveluiden alalla.

2. Työllisyyskehitys

Työllisyys

Työllisyysaste kuvaa 18–64 -vuotiaiden työllisten osuutta samanikäisestä väestöstä. Raision työllisyysaste on noussut tasaisesti viime vuosina. Tuorein tieto työllisyysasteesta on vuodelta 2019. Tuolloin työllisyysaste oli Raisiossa 75,5 % (75,0% vuonna 2018) ja koko Turun seutukunnassa 72,1% (71,9% vuonna 2018). Työllisyysaste on kasvanut Raisiossa yhtäjaksoisesti vuodesta 2015 lähtien. Vuoden 2020 osalta on odotettavissa, että työllisyysasteen kehitys ei jatku yhtä positiivisena kuin aikaisemmin. Virallista työllisyysastelukua ei ole vielä saatavissa vuodelta 2020. Liitteessä 2 esitetään työllisyysasteen kehitys Raisiossa vuosina 2010-2019.

Työttömyys

Työttömyystilanteen seuranta on kaupungissa säännöllistä: tilastoja seurataan kuukausittain ja neljännesvuosittain eri päätöksentekoelementeissä.

Työttömyysaste kuukausittain Raisiossa vuonna 2020 työnvälitystilaston mukaan:

Vuosi 2020	Työttömyysaste
Tammikuu	6,7
Helmikuu	6,7
Maaliskuu	9,3
Huhtikuu	14,6
Toukokuu	14,2
Kesäkuu	13,7
Heinäkuu	13,0
Elokuu	10,9
Syyskuu	10,4
Lokakuu	10,0
Marraskuu	10,1
Joulukuu	13,9
Keskiarvo	11,1

Kaavio 1. Raision työttömyysaste kuukausittain vuonna 2020.

Raision keskimääräinen työttömyysaste nousi 4,3 % -yksikköä vuodesta 2019. Tätä ennen työttömyysaste on laskenut vuosittain aikavälillä 2015-2019.

- Työttömien määrä kasvoi joulukuussa vuoden 2019 vastaavaan ajankohtaan verrattuna +81%
- Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä kasvoi joulukuussa vuoden 2019 vastaavaan ajankohtaan verrattuna +81,7%
- Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä kasvoi vuodessa 49,6% %.
- Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi vuodessa 60,0%.
- Avoimien työpaikkojen määrä putosi joulukuussa hieman viime vuoteen verrattuna hieman

Liitteessä 3 on kuvattu työttömyysasteen kehitys vuosina 2010-2020. Huomionarvoista on, että työttömyysluvut olivat vielä tammi-helmikuussa hyvällä, koronaa edeltävällä tasolla. Pandemian johdosta erityisesti lomautukset kasvoivat rajusti, joka näkyy kuukausitilastoissa selvästi. Vaikka vuosimuutokset ovat prosentuaalisesti suuria, on vastaavilla työttömyysasteen tasoilla oltu viimeksi vuosina 2016-2017, minkä lisäksi työttömyysasteen kehitys on kääntynyt vuoden 2020 loppupuolella taas laskevalle uralle..

3. Kaupungin toiminta yritysalueilla

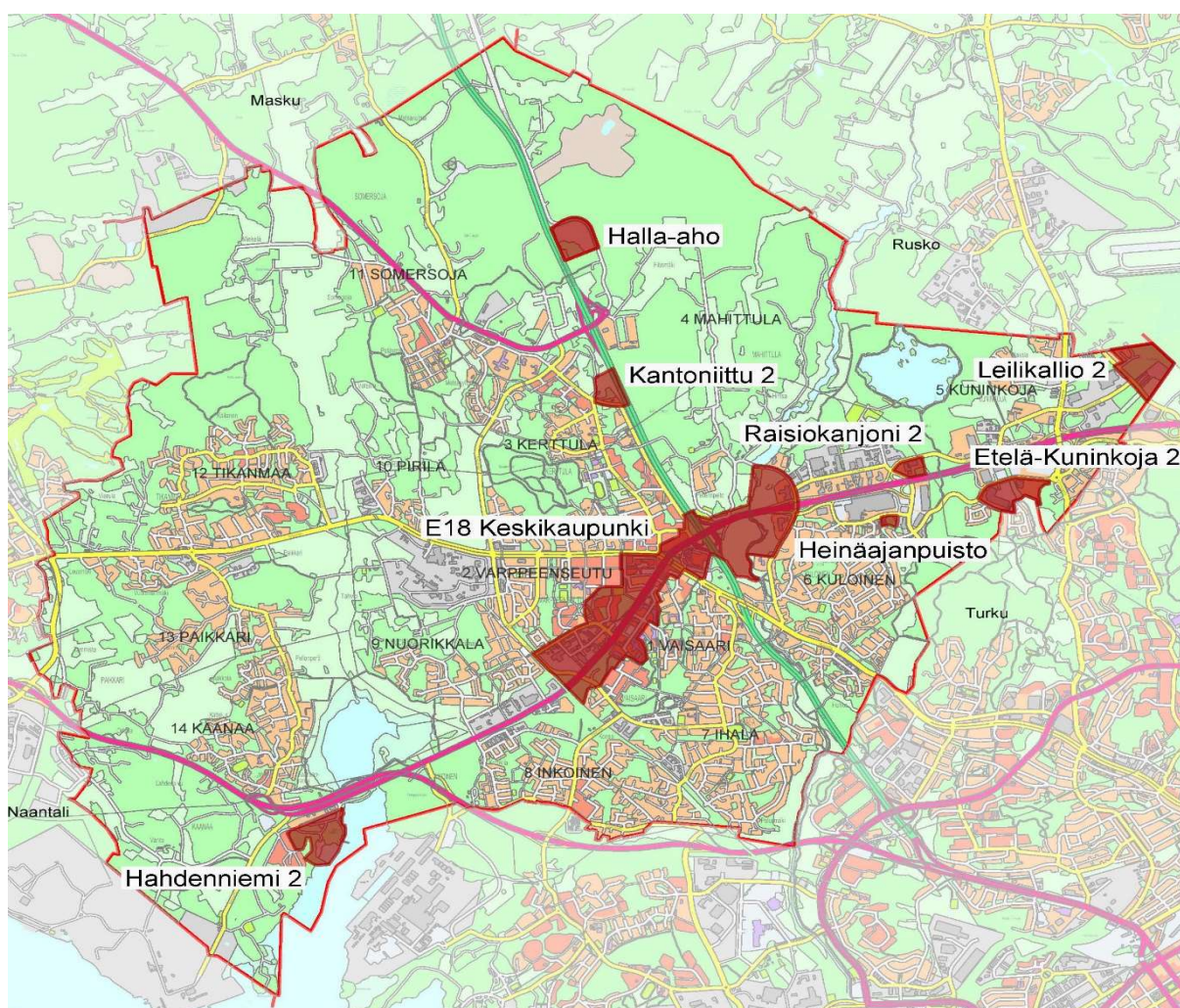
Uudet asemakaavat ja asemakaavanmuutokset

Raision kaupunki on luonut edellytyksiä nykyisille yrittäjille ja uusille toimijoille investoimalla kunnallistekniikkaan ja mahdollistamalla rakentamisen asemakaavoitustyön kautta.

Merkittävänä asemakaavahankkeena voi mainita E18-Turun kehätien parantamiseen liittyvän, nyt ehdotusvaiheessa olevan E18 Keskikaupunki asemakaavan. E18 Länsiosa asemakaava hyväksyttiin valtuustossa keväällä 2019 ja on edelleen valituskäsittelyssä.

Vuoden 2020 aikana hyväksyttiin Halla-ahon asemakaava, jolla mahdollistetaan toimitilarakennusten ja tuotantotilojen rakentaminen Pohjoisten alueiden osayleiskaavan mukaisesti.

Ohessa on kartalle merkitty ne Raision yritysalueet, joilla asemakaavatyötä on tehty vuonna 2020.

Kaavio 2. Alueet, joilla on tehty asemakaavatyötä vuonna 2020.

Asemakaavatyö oli ja on yhä tekeillä seuraavilla yritysalueilla:

1. Kantoniittu 2 (Raumantien varressa: noin 100 työpaikkaa)
2. E18 Keskikaupunki (käsittää E18 tien lähialueineen välillä Kuloinen – Uudenkaupungin rata)
3. Hahdenniemi 2 (Hahdenniemen yritysalueen laajennus)
4. Heinäajanpuisto (asemakaavan muutos Myllyn vieressä: luodaan liiketilojen lisärakentamismahdollisuuksia)
5. Leilikallio 2 (logistiikka-alue: selkeytetään korttelirakenteita, tonttijakoja ja katujärjestelyjä mahdollistaen samalla katkeamaton ulkoilureittiyhteys, työpaikkatavoite noin 70 työpaikkaa)
6. Raisiokanjoni 2 asemakaavan muutos (kaupan alue, laajennetaan liiketonttia).
7. Etelä-Kuninkojan liikealue 2 asemakaavan muutos (tarkoituksena yhdistää liikenteellisesti kaksi liiketonttia ja laajentaa pysäköintialuetta sekä päivittää kaavamääräyksiä).

Kaupungin investoinnit yritysalueilla

Vuoden 2020 aikana Leilimaan alueella toteutettiin louhintatöitä sekä Raision Marinan kyltti rakennettiin sataman portille. Lisäksi kunnallistekniikan työt Kantokankaan alueella saatettiin valmiiksi. Vuoden aikana tehtiin tiivistä yhteistyötä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ja Väyläviraston kanssa E18-Turun kehätien parantamisen suunnitteluun liittyen.

Yritystonttien luovutukset

Uusia yritystontteja vuokrattiin yhteensä 5 kpl ja 8 yritystontin vuokrasopimukset uusittiin. Lisäksi myytiin yksi yritystontti.

Valmistuneet yritystoimitilat ja -investoinnit

Vuoden 2020 aikana Raisiossa valmistui kaksi liikerakennusta (yht. noin 300 k-m²), kaksi teollisuusrakennusta ja kolme teollisuusrakennuksen laajennusta (yht. noin 9950 k-m²), yksi hoitoalan rakennus (yht. noin 630 k-m²) ja kaksi kokoontumisrakennusta (noin 4870 k-m²).

4. Yritysyhteistyö

Raision kaupungin yritys yhteistyötä tehdään monipuolisesti ja monitahoisesti. Kaupungin elinkeinopalveluiden johtavana viranhaltijana toimii elinvoimapäällikkö. Elinvoimapäällikön lisäksi kaupungilla työskenteli määräaikaisesti kaksi yritysasiamiestä vuoden ensimmäisellä neljänneksellä.

Suomen Yrittäjien virallisen paikallisyhdistyksen, Raision Yrittäjien kanssa tehtiin vuoden 2020 aikana tiivistä yhteistyötä. Yrittäjähdistyksen hallituksen kanssa pidettiin säännöllisesti tapaamisia mm. yrittäjien hallituksen kokousten muodossa, joihin kaupungin elinvoimapäällikkö on osallistunut vakiojäsenenä. Lokakuussa pidettyyn yrittäjien syyskokoukseen osallistui elinvoimapäällikön lisäksi myös tuore kaupunginjohtaja.

Varsinais-Suomen yrittäjien kanssa tehtiin yhteistyötä vuonna 2020. Yhteisiä yhteistyön muotoja ovat olleet pääasiassa erilaiset hankkeet, joita vuoden 2020 aikana oli muutamia. Yhteisinä hankkeina Varsinais-Suomen yrittäjien kanssa ovat olleet mm. Kriisistä uudistumispolulle –hanke, joka tähtäsi rohkeuden ja uudistumisvalmiuden kasvattamiseen paikallisissa PK-yrityksissä sekä Virtual Hub- hanke, jossa tarjottiin virtuaalinen kohtaamispaikka yrittäjille. Varsinais-Suomen yrittäjät vastaavat myös YES- yrittäjyyskasvatusverkoston toiminnasta. Poikkeusvuodesta johtuen perinteinen YES-verkoston yhteistyön tulos, Raisio Business Race, supistui Raision lukion omaksi yrittäjätilaisuudeksi.

Raisiokeskuksen yrittäjien kanssa on myös säännöllistä yhteistyötä. Raisiokeskuksen aamupalaverihin on osallistuttu vuoden 2020 aikana koronasta johtuen vain kerran. Samaan aamupalaveriin osallistuivat niin elinvoimapäällikkö kuin tuore kaupunginjohtaja. Raisiokeskuksen yrittäjien kanssa on lisäksi perinteisesti järjestetty yhteistyössä Killin markkinat sekä Joulun saapuu Raisioon -tapahtuma, mutta poikkeusvuodesta johtuen Killin markkinoita ei tällä kertaa järjestetty. Killin markkinoiden ajankohdassa päädyttiin tällä kertaa järjestämään useaan toimintapisteeseen laajentunut Raisio-päivät sekä joulun aikana järjestetty keskusta-alueen naapurustosuunnistus. Keskusta-alueen naapurustosuunnistuksessa esiteltiin mielenkiintoisia paikallisia kohteita sekä osallistettiin kävijöitä pienien kyselyiden muodossa. Naapurustosuunnistuksen rinnalla raisiolaiset yrittäjät, yhdistykset ja muut toimijat loivat jouluikkunoista muodostuneen kävelykierroksen, jossa pääsi ihailemaan näyteikkunoihin toteutettuja jouluasetelmia. Jouluikkunat olivat nähtävillä aina loppiaiseen asti.

Raisiokeskuksen kanssa toteutetaan yhteistyössä myös keskusta- ja torialueen kehittämistä. Kehittämistä tehdään yhteisessä työryhmässä, jossa on mukana keskustan kiinteistönomistajia, kaupungin viranhaltijoita, Raisiokeskuksen jäseniä sekä vapaaehtoisia toimijoita. Poikkeusvuodesta johtuen yhteiskehittäminen oli vaillaista, mutta jatkuu kunnolla taas pandemiatilanteen helpottumisen myötä. Kaupunki toteutti alkuvuodesta 2020 torialueen kehittämiseen liittyviä kesäviihdekyselyitä. Kyselyt toteutettiin sekä kuntalaisille että paikallisille palveluntarjoajille, joilta pyydettiin ideoita ja vinkkejä torilla ja muualla kaupungin

alueilla tapahtuvaan toimintaan. Kyselyn toteuttamiskelpoisiin ideoihin palataan työryhmän kokouksissa tulevina vuosina.

Kauppakeskus Myllyn kanssa on myös säännöllistä yhteistyötä. Marraskuussa 2020 käydyllä tapaamisella oli elinvoimapäällikön lisäksi paikalla kaupunginjohtaja sekä tekninen johtaja. Yhteistyötä ja sen erilaisia toteutusmuotoja on jatkokehitetty Myllyn kanssa pitkin vuotta 2020.

Vuonna 2016 aloittanut kierto- ja biotaloutta palveleva osaamiskeskittymä Smart Chemistry Park on jatkanut toimintaansa Raisiossa. Kaupunki on elinkeinorahoituksellaan tukenut Smart Chemistry Parkin toimintaa vuosittain, mutta vuodesta 2020 alkaen toiminta on pyörinyt omalla rahoituksellaan eikä kaupungin rahoitusta ole enää tarvittu. Yhteistyötä toteutetaan myös ohjausryhmätyöskentelyn kautta, jossa kaupungilla ovat edustajina niin kaupunginjohtaja kuin elinvoimapäällikkö. Ohjausryhmätyöskentelyä toteutettiin vuoden 2020 aikana yhteensä kaksi kertaa.

5. Yrittäjyyskasvatus

Raisiossa yrittäjyyskasvatusta on toteutettu monipuolisesti kaikilla koulutusasteilla; niin alakoulussa, yläkoulussa, lukiossa kuin ammatillisessa koulutuksessa Rasekolla.

Vaisaaren koulussa yrittäjyys- ja taloustaidot ovat tiivis osa monien oppiaineiden, kuten yhteiskuntaopin ja opinto-ohjauksen, opetusta. Oppilailla on myös valittavana kahdeksannelle luokalle taloushallintaan ja yrittäjyyteen syventyvä ekonomian valinnaiskurssi. Yhdeksännelle luokalle taas on mahdollista valita Nuori Yrittäjyys -kurssi, jonka aikana nuoret perustavat yrityksen ja pyörittävät sen toimintaa lukuvuoden ajan.

Pikkuyrittäjät on alakouluille suunnattu 18 tunnin maksuton opinto-ohjelma, jossa lapset tutustuvat yrittäjyyteen ja perustavat 2-4 hengen ryhmissä oman Pikkuyrityksensä. Ohjelma koostuu kahden oppitunnin mittaisista kokonaisuuksista, joilla kullakin on oma teemansa. Ohjelman toiseksi viimeisellä kerralla Pikkuyrittäjät pääsevät esittelemään omia yrityksiään ja myymään itse tekemiään tuotteita oikeille asiakkaille oikealla rahalla.

Yrityskylä-oppimiskokonaisuus koostuu opettajille järjestettävästä koulutuksesta, 10 oppitunnista oman opettajan johdolla sekä vierailusta Yrityskylä-oppimisympäristöön Turussa. Oppituntien teemat auttavat oppilasta hahmottamaan omaa rooliaan Yrityskylässä niin työntekijänä, kuluttajana kuin työpaikkayhteisön jäsenenä. Yrityskylä-toiminta on kohdistettu 6. luokkien sekä 9. luokkien oppilaille. Yrityskylä toimi vuoden 2020 aikana poikkeusjärjestelyin. Alakoululaisille tarjottiin Kyläpäivä koulussa –tuotepaketti, joita lähetettiin yhteensä 12 alakouluun 183 raisiolaiselle kuudesluokkalaiselle. Yläkoululaisille tarjottiin etäpelivaihtoehtoa, mutta sitä vaihtoehtoa ei Raisiossa tällä kertaa hyödynnetty.

Lukion yrittäjyyslinja on ollut hyvin suosittu myös lukuvuonna 2020-2021. Yrittäjyyslinjalla aloitti syksyllä runsaat 30 uutta opiskelijaa. Yhteistyötä on jatkettu Turun korkeakoulujen kanssa. Yrittäjyyslinjalaiset tekevät ensimmäisenä opiskeluvuotena 5op kokonaisuuden yrittäjyyden perusteita Turun ammattikorkeakoulun kanssa yhteistyössä. Tänä poikkeusvuonna tapahtumat ovat olleet hieman poikkeavia. Raisio Business Race muuntui RBR goes Media-tapahtumaksi, jossa nuoret menestyneet yrittäjät kävivät kertomassa omasta urapolustaan sekä median hyödyntämisestä lukion 2. vuoden opiskelijoille. Perinteinen NY24h-leiri järjestettiin, mutta leirille ei kutsuttu tällä kertaa osallistujia muista kouluista. Leiri järjestettiin menestyksekkäästi yhteistyössä Raision yhtiöiden sekä Raisio-jokilaakson Rotarien kanssa.

6. Seudullinen elinkeinoyhteistyö

Raision kaupunki on mukana seudullisessa elinkeinoyhteistyötä harjoittavassa Turun Seudun Kehitys Oy:ssä. Yhtiö on yhdentoista Turun seudun kunnan omistama yhtiö. Yhtiön tehtävänä on huolehtia osakaskuntien alueella toteutettavien elinkeinopoliittisten palveluiden hankkimisesta, joita ovat yrityspalveluneuvonta sen eri muodoissa. Yhtiö ostaa merkittävän osan tarvittavista elinkeinopalveluista Turku Science Parkilta.

Turku Science Parkin näkyvin seudullinen palvelukokonaisuus on ollut alkavan yrittäjän palvelut; Potkuri. Potkurin yritysneuvonta tarjoaa palveluja yrityksen perustamiseen sekä liiketoiminnan alkuvaiheeseen. Palvelutarjontaa on kuitenkin tarjolla yrityksen elinkaaren kaikkiin vaiheisiin. Turku Science Parkin muu toiminta on jaoteltu viiden kärkialan ympärille, jotka ovat: Clean (bio- ja kiertotalous sekä cleantech), Health (terveys ja hyvinvointi), Experience (elokuvat, peliteollisuus ja matkailu), Maritime (meriteollisuus) sekä Tech (valmistava- ja teknologiateollisuus). Turku Science Parkissa asioi vuoden 2020 aikana yhteensä 59 raisiolaista yritystä sekä 139 raisiolaista yksityishenkilöä. Asiakasmääriin on vaikuttanut pandemiatilanne sekä seudullisena yhteistyönä järjestetty yksinyrittäjän toimintatuen myöntäminen, jonka toteutuksessa Turku Science Park oli vahvasti mukana. Katsauksen oheisliitteenä on Turku Science Parkin toimintaa kuvaava vuosikatsaus 2020.

7. Markkinointi

Kaupunki lähettää säännöllisesti yritys uutiskirjettä paikallisille raisiolaisille yrityksille sekä muille uutiskirjeen tilanneille. Kaupungin sähköinen yritys viestintä painottuu pääosin kaupungin LinkedIn-sivustolle. Kaupungin yritys palveluiden ja -alueiden markkinointi painottui vuoden 2020 aikana vahvasti erilaisten koronatuikien ja -palveluiden markkinointiin. Yritysalueista V8 -alueen yritystontteja markkinoitiin kaupungin omilla verkkosivuilla, erilaisissa sähköisissä mediakanavissa sekä Varsinais-Suomen Yrittäjä -lehdessä.

Vuonna 2019 kaupungin elinkeinopalveluista ja V8-yritysalueesta tehtyjen markkinointivideoiden jatkoksi toteutettiin yritysaluevisio 360-panoraamakuville. 360-palvelu julkaistiin loppuvuodesta 2020. Palvelussa on mukana V8-yritysalueen lisäksi myös Smart Chemistry Park.

Raision yritystontit ovat herättäneet niin kansallista kuin kansainvälistä kiinnostusta, joten sekä markkinointivideot että visiomateriaalit on tehty niin suomeksi kuin englanniksi. Yritysaluemarkkinointia on tulevaisuudessa syytä entisestään lisätä, profiloida ja kohdentaa.

8. Toimenpiteet koronasta johtuen

Kaupungin omat toimenpiteet

Raision kaupungin toimenpiteet koronasta johtuen liittyivät kaupungin omien vuokrakiinteistöjen vuokrahajennuksiin sekä yksinyrittäjien toimintatuen myöntämiseen. Lisäksi kaupungin yrityspalveluneuvonta ohjeisti ja ohjasi muiden tukipalveluiden piiriin aktiivisesti. Kaupungin omistamien kiinteistöjen vuokrahajennuksia myönnettiin aikavälillä 15.3 – 30.6.2020 sekä 1.12.2020 alkaen. Kaupungin omien vuokrakiinteistöjen vuokra kuukaudessa on noin 7000 euroa. Yksinyrittäjien toimintatukea oli saatavissa aikavälillä 16.4 – 30.9.2020. Yksinyrittäjän 2000 euron suuruista toimintatukea sai yhteensä 180 raisiolaista yritystä, jolloin toimintatukea myönnettiin Raisiossa yhteensä 360 000 euroa.

Kansalliset toimenpiteet

Koronasta johtuvia kehittämis- ja kustannustukiratkaisuja oli tarjolla vuoden 2020 aikana useita. Ely-keskuksen myöntämä koronasta johtuva kehittämisavustus ja Business Finlandin myöntämä häiriötilannerahoitus olivat haettavissa huhti-kesäkuussa 2020. Ely-keskuksen kehittämisavustusta myönnettiin 93 raisiolaiselle yritykselle yhteensä 1 641 384 euroa. Business Finlandin häiriötilannerahoitusta myönnettiin raisiolaiselle 71 yritykselle yhteensä 4 822 506 euroa.

Valtiokonttorin myöntämän yleisen kustannustuen 1. hakukierros oli kokonaan ja 2. hakukierros osittain haettavissa vuoden 2020 aikana. Kustannustuen 1. ja 2. hakukierroksilla yhteensä 35 raisiolaista yritystä sai kustannustukea yhteensä 557 944 euroa. Edellä mainittujen tukiratkaisuiden lisäksi yrittäjät ovat poikkeuspäätöksellä olleet oikeutettuja tilapäisesti myös työmarkkinatukeen.

9. Raision elinkeino- ja yrityselämän kehitys

Työpaikkamäärä ja työpaikkaomavaraisuus

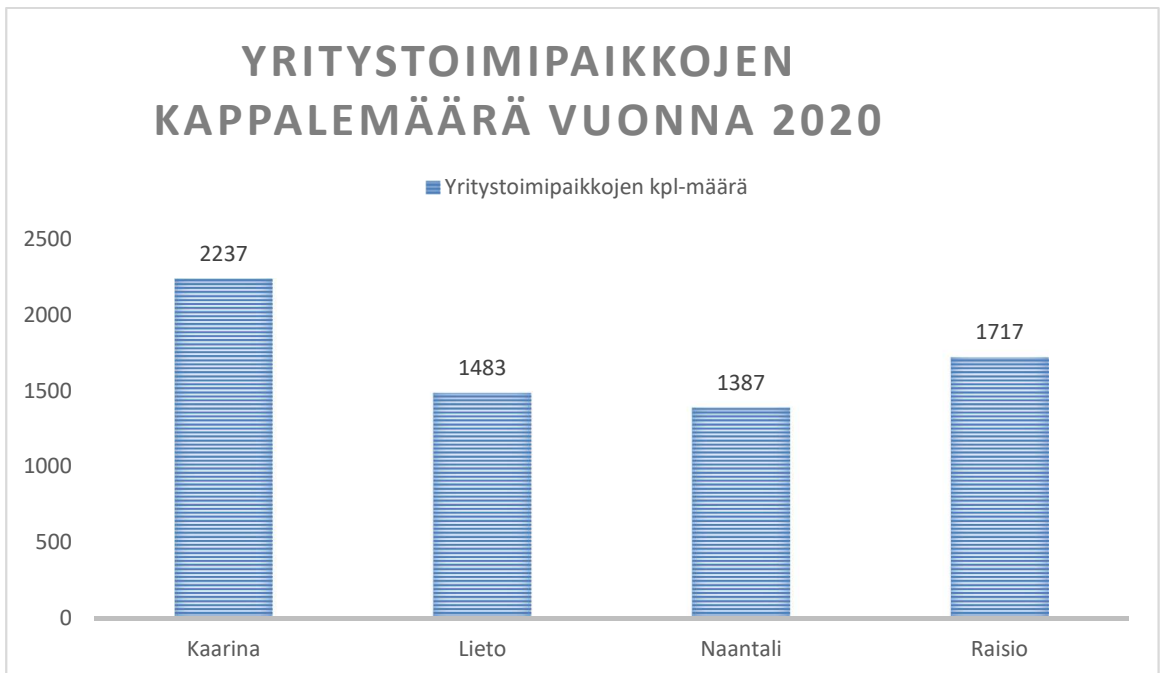
Raision työpaikkamäärä suhteessa työllisen työvoiman määrään on erittäin korkea niin seudullisessa kuin valtakunnallisessakin vertailussa. Työpaikkaomavaraisuus lähentelee lukuna sataa, jolloin jokaiselle raisiolaiselle työlliselle olisi laskennallisesti työpaikka kaupungin rajojen sisäpuolella.

Kaavio 3. Raision työpaikkaomavaraisuus-% vuosilta 2010-2018.

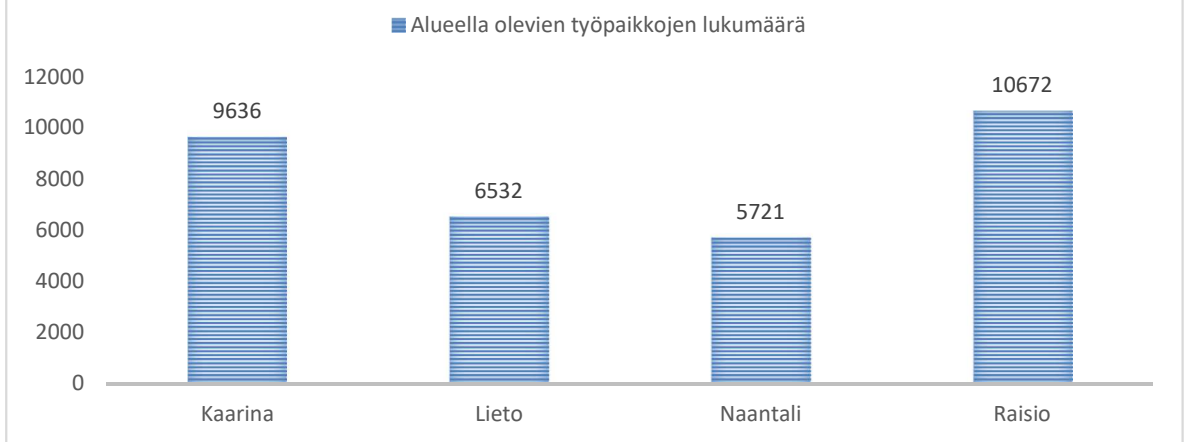
Yrityskannan rakenne ja yritystoimipaikat

Yritystoimipaikka on yhden yrityksen omistama, yhdessä paikassa sijaitseva ja yhdellä toimialalla toimiva yksikkö. Toimipaikkoja ovat esim. tehdas, myymälä, toimisto tai verstaas. Yritystoimipaikkoja on kunnassa yleensä enemmän kuin kuntaan rekisteröityneitä yrityksiä.

Kaavio 4. Yritystoimipaikkojen kappalemäärä vuonna 2020.

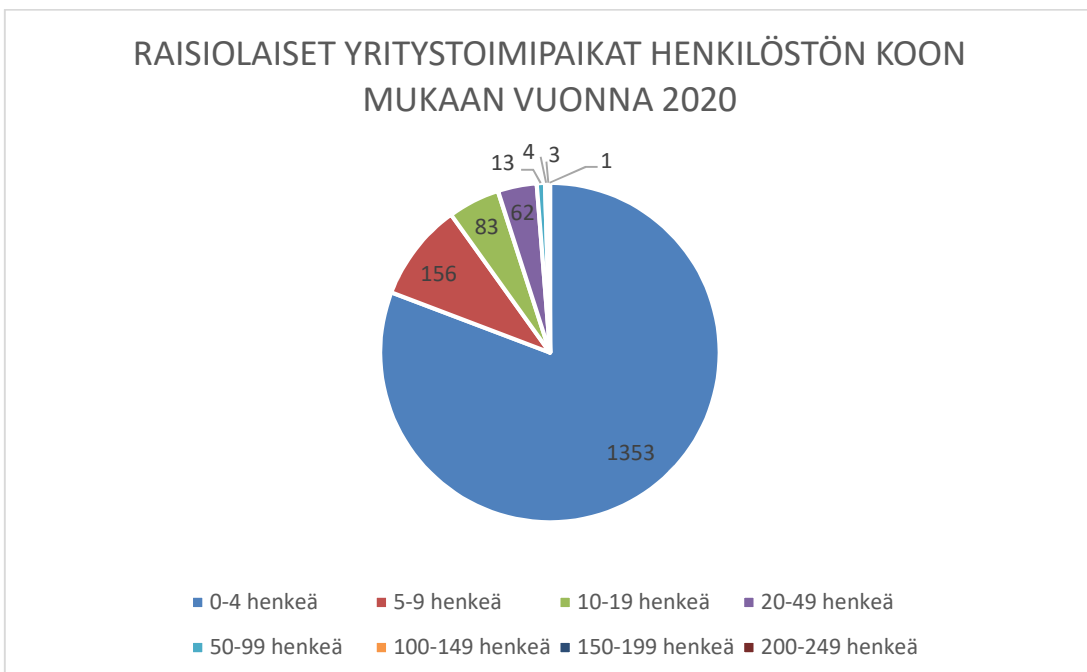
ALUEELLA OLEVIENTYÖPAIKKOJEN LUKUMÄÄRÄ SEUDULLA VUONNA 2018

Kaavio 5. Alueella olevien työpaikkojen lukumäärä seudulla vuonna 2018.

Seudullinen vertailu osoittaa, että yritystoimipaikkoja on Kaarinassa eniten. Työpaikkoja taas löytyy Raisiosta selkeästi muita lähikuntia enemmän. Luvuista ja kappalemäärästä voidaan päätellä, että raisiolaisten yritysten työllistävyys (n. 6,2 työntekijää/toimipaikka) on esimerkiksi Kaarinan yrityksiä korkeampaa (n.4,3 työntekijää/toimipaikka). Tästä huolimatta suurin osa (n. 80 %) Raision yritystoimipaikoista on pieniä 0-4 henkilöä työllistäviä toimipaikkoja. Suuria (yli 100 henkilöä työllistäviä) yrityksiä oli Raisiossa yhteensä kahdeksan. 96,3% raisiolaisista yritystoimipaikoista työllistää alle 50 henkilöä.

RAISIOLAISET YRITYSTOIMIPAIKAT HENKILÖSTÖN KOON MUKAAN VUONNA 2020

Kaavio 6. Raision yritystoimipaikat henkilöstön suuruusluokan mukaan vuonna 2020.

Raisiolaisten yritysten työllistävyydestä on myös saatavilla tilastoja. Raisiolaisista työpaikoista merkittävä osa löytyy joko kaupan, rakentamisen, teollisen toiminnan tai terveys- ja sosiaalipalveluiden toimialoilta. Näiden toimialojen työllistävyysvaikutus on siis suurinta Raision alueella. Tuoreimmat toimialojen työllistävyystilastot ovat vuodelta 2018, jossa alueellisten työpaikkojen osalta teollisuustoimiala työllistää 1624 henkeä, terveys- ja sosiaalipalvelut 1543 henkeä, kaupan ala 2956 henkeä sekä rakentamisen toimiala 1145 henkeä. Kyseessä on siis Raisiossa työskentelevien henkilöiden kokonaismäärä pendelöinti huomioon ottaen.

Raision yritysanta

Vuoden 2020 lopussa Raisiossa oli yhteensä 1637 yritystä. Yrityskannan nettokasvua on vuodessa kertynyt yhteensä 45 yrityksen verran (vuotuinen kasvu +2,75%). Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen aloittaneet ja lopettaneet yritykset -tilastoon, joka päivittyy neljännesvuosittain. Tilasto on ns. elävä tilasto eli joka kerta, kun tilasto tehdään ja tiedot poimitaan, sen sisältö päivittyy uusien fuusioiden ja konkurssien myötä. Tämä on siis hyvä huomata, kun tarkastelee aiemmin esitettyjä tietoja yritysten määrästä. Yrityskannan elämiseen vaikuttavat taannehtivasti näkyvien konkurssien ja liiketoiminnan lakkautumisten lisäksi yritysten toimipaikan vaihdokset sekä mahdolliset fuusiot tai muut sulautumiset esimerkiksi yrityskauppojen yhteydessä.

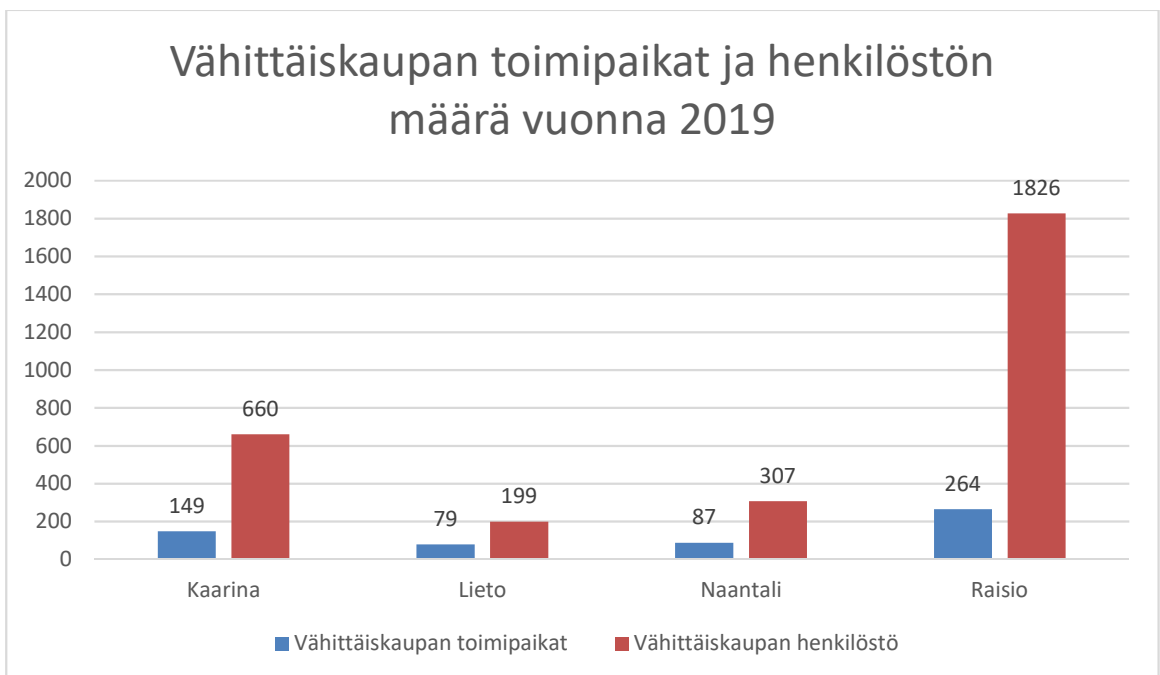
Kaavio 7. Raision yritysanta, aloittaneet ja lopettaneet yritykset vuosina 2015-2020.

Kaavio 8. Raision yrityskanta toimialoittain 2020.

Kaupan toimiala Raisiossa

Tukku- ja vähittäiskauppa on Raisiossa vahva toimiala, niin yrityskannan kuin työllistävyydenkin näkökulmasta. Noin joka 5. yritys on Raisiossa tukku- ja vähittäiskaupan toimialalla ja kaikista Raisiossa olevista työpaikoista 17 % oli kaupan alalla vuonna 2020. Suhteessa naapurikuntiin, Raision työpaikat painottuvat selkeästi muita enemmän juuri vähittäiskaupan alalle.

Kaavio 9. Vähittäiskaupan toimipaikat ja henkilöstön määrä 2020.

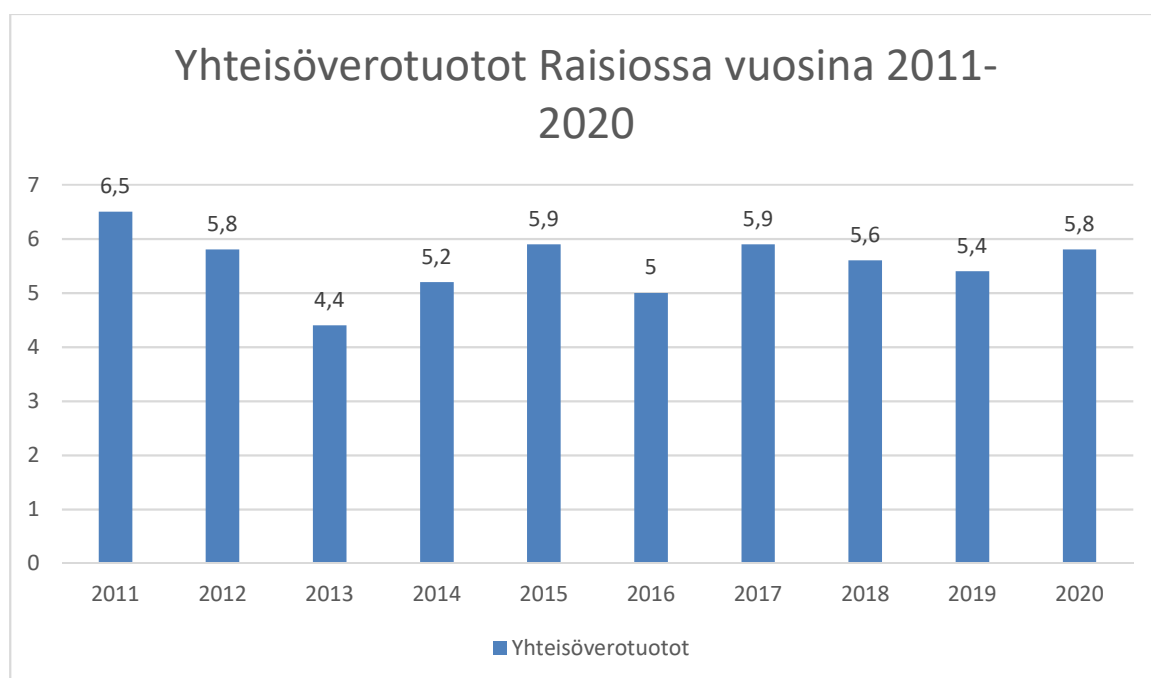
Yhteisöverotus

Yhteisövero on yhteisön tuloksesta perittävä vero. Yhteisöveroa maksavia yhteisöjä ovat esimerkiksi osakeyhtiöt, osuuskunnat sekä tietyin edellytyksin liikelaitokset, julkisyhteisöt, yhdistykset, laitokset, säätiöt ja asunto-osakeyhtiöt. Yhteisöverokanta on vuodesta 2014 alkaen ollut 20 prosenttia.

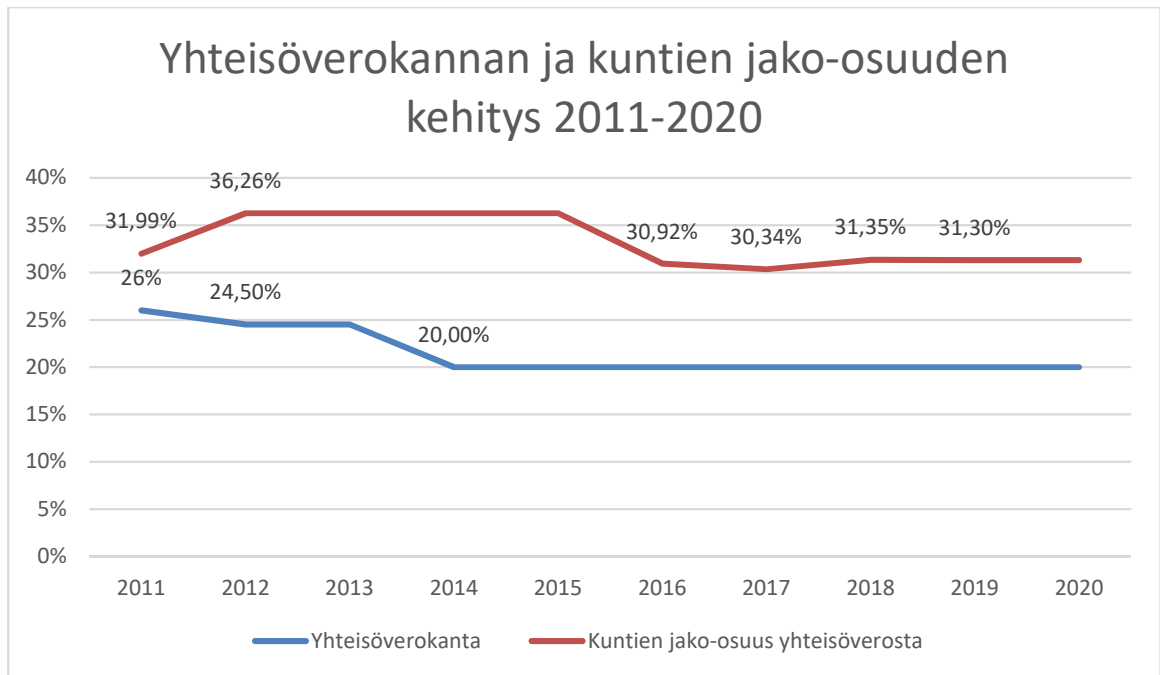
Yhteisöveron tuotosta saavat osansa niin valtio kuin kunnat. Kuntien osuus yhteisöveron tuotosta on vuonna 2020 ollut vähintään 31,30 prosenttia. Yhteisöveron kuntien osuuteen on esitetty 2 prosenttiyksikön korotusta tasolle 33,30 prosenttia. Muutos on astunut voimaan 1.1.2021. Lisäksi verovuodelle 2021 kuntien osuutta korotettiin 10 prosenttiyksiköllä koronatukiin liittyen.

Yhteisöverokannan muutoksilla sekä kuntien jako-osuuksien muutoksilla on vaikutusta vertailtaessa yhteisöveron kertymistä vuosien välillä.

Raision kaupungin osuus yhteisöveron tuotosta on ollut vuonna 2020 yhteensä 5,8 miljoonaa euroa.

Kaavio 10. Osuus yhteisöveron tuotosta Raisiossa vuosina 2011-2020.

Kaavio 11. Yhteisöverokannan ja kuntien jako-osuuden muutokset tarkastelujaksolla 2011-2020.

10. Asuminen

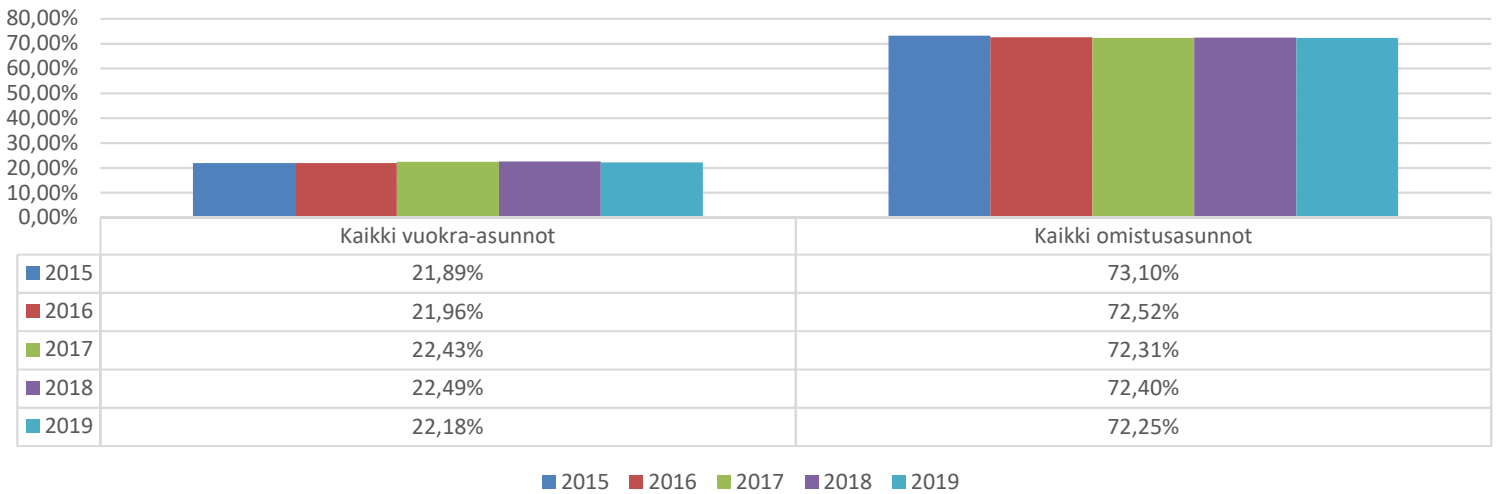
Kaupungin strategiamittareissa edellytetään vuokra- ja ARA-asuntojen seuraamista säännöllisesti. On päätetty, että nämä tunnusluvut raportoidaan osana vuosittaista elinkeinopoliittista katsausta. Raisiossa on yhteensä 11 735 asuntokuntaa, jotka jakaantuvat eri asuinmuotoihin.

Mittari 1: Raisiossa on kohtuuhintaisia vuokra-asumisen vaihtoehtoja:

-Tavoitetilana vuokra-asuntojen 25%-osuus asuntojen hallintamuotojakaumasta.

Raision asunnot asutokunnittain asunnon hallintaperusteen mukaan 2016-2019

Kaavio 12. Raision asunnot hallintaperusteen mukaan vuosina 2016-2019.

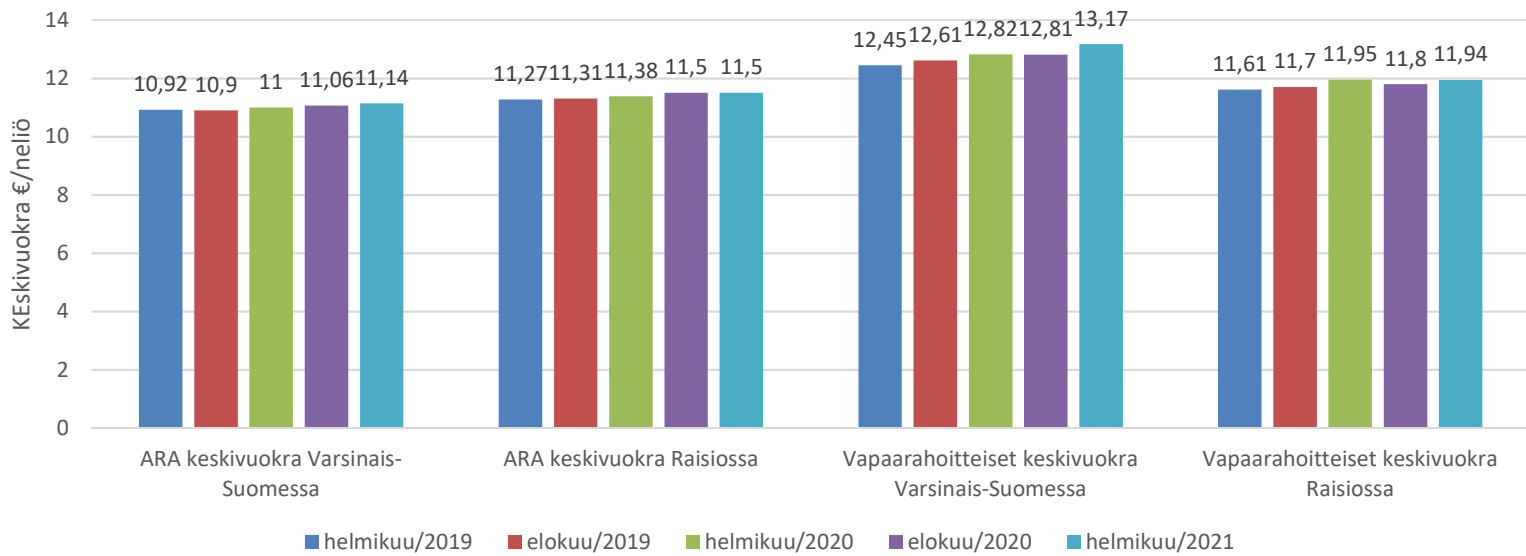
Vuokra-asuntojen osuus Raision asutokannassa on kasvanut maltillisesti. Suhdeluvun trendi lähestyy strategiassa asetettua tavoitelukua, 25%. Vuoden 2019 aikana valmistui tilastokeskuksen datan mukaan yhteensä 52 uutta asutokuntaa. Vuoden 2020 aikana valmistui Raisioon useita uudiskohteita. Näiden uudiskohteiden jakauma saadaan mukaan vuoden 2021 katsauksessa tai muussa raportissa. Odotusarvona on, että suhdeluku tulee pysymään samankaltaisena laaja-alaisen ja monipuolisen uudisrakentamisen johdosta.

Mittari 2: ARA-tuetut ja vapaarahoitteiset asunnot sekä niiden keskivuokra. Vuokrataso ei nouse suhteessa Varsinais-Suomen keskivuokraan.

-Tavoitetilana ylläpitää vapaarahoitteisten ja ARA-tuettujen asuntojen vuokratasot linjassa Varsinais-Suomen vuokratasojen kanssa.

ARA-tuettujen ja vapaarahoitteisten asuntojen tilasto on juokseva ja se julkaistaan kaksi kertaa vuodessa. Tilastot on eritelty tähän katsaukseen aikaväliltä helmikuu 2019 – helmikuu 2021. Vuokratasot eivät ole merkittävästi nousseet suhteessa Varsinais-Suomen keskivuokratasoon vaan noudattelevat varsin tasaista trendiä.

Keskivuokravertailu Raisiossa ja Varsinais-Suomessa 2019-2021

Kaavio 13. Keskivuokravertailu Raision ja Varsinais-Suomen välillä helmikuu 2019 – helmikuu 2021.

11. Arvio yritysvaikutuksista ja tuleva kehitys

Vuosi 2020 näyttöytyi raisiolaisen yritystoiminnan ja elinkeinoelämän kannalta kaksijakoisena. Yrityskannan kasvu sekä positiivinen trendi mm. yritystonttien varauksissa ovat osoitus siitä, että liiketoiminnan mahdollisuuksia on Raisiossa kuitenkin hyvin tarjolla. Vuoden 2020 aikana pandemian johdosta erityisesti majoitusala, ravintola-ala, tapahtuma-ala sekä autokauppa ovat kärsineet poikkeusvuodesta merkittävästi. Toisaalta esimerkiksi päivittäistavara- ja rautakauppa sekä verkkokauppa sen alihankintaketjuineen ovat pärjänneet vuonna 2020 todella hyvin.

Raisiolaisia yrityksiä tuettiin vuoden 2020 aikana niin paikallisin, seudullisin kuin kansallisin toimenpitein pandemian johdosta. Raisiolaiset yritykset hakivat vuoden 2020 aikana yhteensä lähes 7 miljoonan euron edestä kehittämisen- ja toimintatukia koronasta johtuen. Raision työpaikkaomavaraisuusaste on korkea ja -omavaraisuusasteen kehitys koko ajan nousujohteinen. Tulevat kaupunkikehityksen hankkeet kuten E18 –tien perusparannushanke, kaupungin keskustan kehittäminen (keskustavisio ja keskustan asemakaava) tulevat omalta osaltaan vaikuttamaan 2020-luvun kaupunkikehitykseen ja täten myös elinkeinoelämän kehittymiseen tulevien muutosten ympärillä.

Työttömyysasteen kehitys oli tammi-helmikuussa vielä erinomaisella tasolla. Kevään 2020 aikana työttömyysluvut saavuttivat erittäin korkean tason, mutta loppuvuoden aikana tilanne on korjaantunut huomattavasti. Odotusarvona on, että työttömyysasteluvut jatkavat maltillista putoamistaan elinkeinoelämän toipuessa koronan vaikutuksista.

Suoraan kaupungin kanssa toteutettavia yrityskehityshankkeita on perinteisesti ollut vähän. Aikaisemmasta poiketen Smart Chemistry Parkin hankemaisen työskentelyn lisäksi kaupunki on osallistunut vuoden aikana useisiin erilaisiin elinkeinoelämän hankkeisiin, joista on katsauksessa mainittu mm. Varsinais-Suomen Yrittäjien kanssa toteutetut yhteishankkeet.

Varsinais-Suomen maakuntaennusteessa, joka perustuu Suomen yrittäjien tekemään yrityskyselyyn, olivat raisiolaisten yrittäjien odotukset tulevasta seutukunnan matalimpia. Raision kaupungin sijoitukset ennusteessa mitattavassa yritysilmapiirissä sekä yrittäjäyhteistyössä ovat maakunnan kuntien keskuudessa hyvällä tasolla, joskin pudonneet vuodentakaisesta. Yrittäjäyhteistyössä Raisio on sijalla 7. ja yritys yhteistyössä sijalla 8. koko maakunnan 27 kunnan kattavassa kuntien vertailussa. Tavoitetilana on sijoittua tulevaisuudessa näissä vertailuissa nykyistä paremmin.

Arvio yritysvaikutuksista (+ tavoite on saavutettu tai kaupunki on muutoin onnistunut toiminnassa, +/- neutraali tai ei muutoksia, - tavoitetta ei ole saavutettu tai ei ole onnistuttu)

Positiiviset (+):

Seudullinen elinkeinoyhteistyö

Työpaikkaomavaraisuuden kehitys

Yrityskannan kehitys

Yritystonttien saatavuus ja luovutukset

Neutraalit (+-):

Hankinnat

Yritysilmapiiri ja –yhteistyö

Yritysalueiden markkinointi

Erialaisten yhteistyöhankkeiden parempi hyödyntäminen alueella

Kehitettävät (-):

Paikallisten yritysten kasvun tukeminen

Uusien yritysten houkuttelu Raisioon

Poikkihallinnollinen yhteistyö kaupunkiorganisaatiossa

Arvio kehittämistarpeista ja painopisteistä

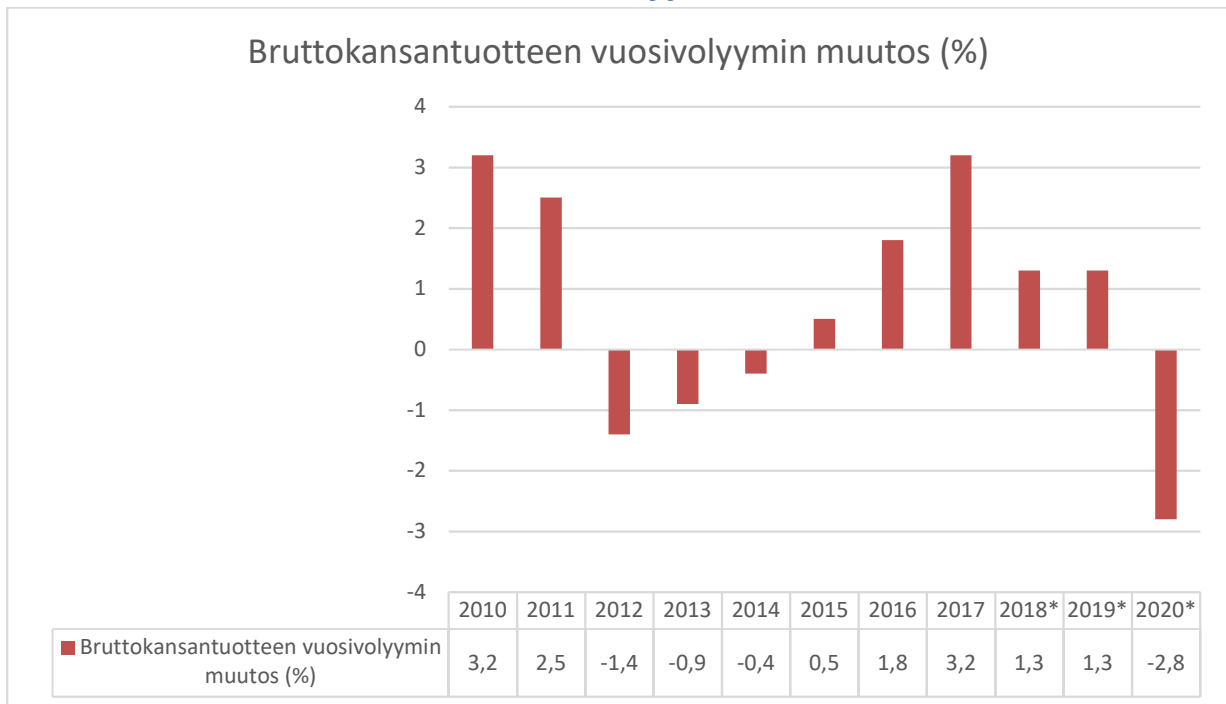
Tuleva raisiolaisen elinkeinoelämän kehitys vaikuttaisi kulkevan monelta osin positiiviseen suuntaan. Koronan vaikutukset huomioiden kaikkein positiivisimmat kasvuennusteet ovat kuitenkin vaihtuneet neutraalimmiksi sekä taloussuhdanne kohti epävarmempia aikoja. Raision kaupungin tulee panostaa tiiviiseen vuorovaikutukseen alueen yritys elämän kanssa, oikeanlaisten toimenpiteiden sekä kohtaannon parantamiseksi. Investointi- ja kasvutarpeiden tukeminen, työntekijätarpeiden täyttäminen, oikeanlainen yritystoimintaa tukeva kaavoitus ja maankäyttö sekä yleinen alueellinen yritys palveluneuvonta ovat sellaisia elementtejä, joiden hyödyntäminen ja mahdollisimman hyvä käyttöaste edesauttavat yritys elämää. Erityisesti

yritysyhteistyön ja –ilmapiirin kehittämistä on syytä edelleen jatkaa oma-aloitteisella ja aktiivisella työotteella sekä kaupungin omien prosessien kehittämisellä yritysmyönteisempään suuntaan. Raision kaupungin tuleva organisaatiomuutos yhdistää kaupungissa tarjottavia yrityspalveluita samaan vastuualueeseen, jolloin yritysten monipuoliset palvelut löytyvät organisaatiossa jatkossa samasta paikasta.

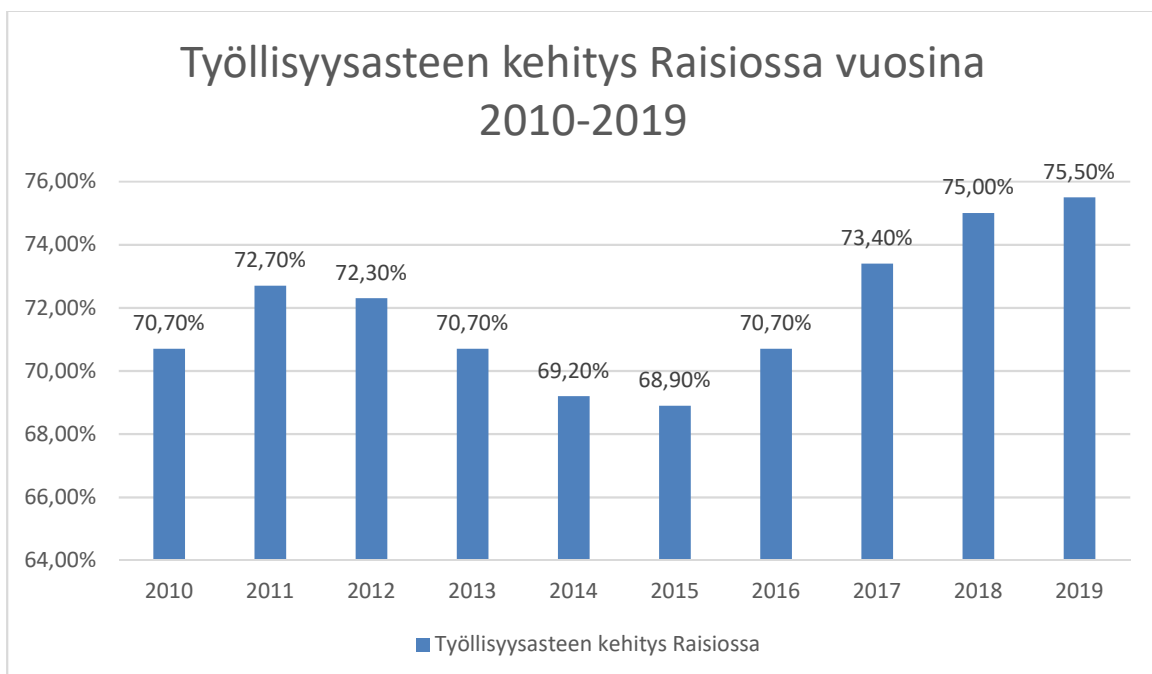
Lisäksi jatkossa tulee panostaa edelleen yritysalueiden markkinointiin. Yritysalueista erityisesti pohjoinen yritysalue V8 tarjoaa erinomaiset edellytykset suurtakin tonttitilaa vaativille yrityksille. V8-alueella on useita kunnallistekniikalla varustettuja tontteja myynti- ja vuokrauskunnossa ja alueen jatkosuunnittelukin on jo kaavoituskatsauksessa vireillä. Kaupungin yritystonttivarantotilanne on hyvä. Kehittyvät yritysalueet Raisiossa tarvitsevat edelleen ankkuriyrityksiä, joiden ympärille syntyy muitakin hankkeita, palveluita ja yritystoimintaa.

Liitteet

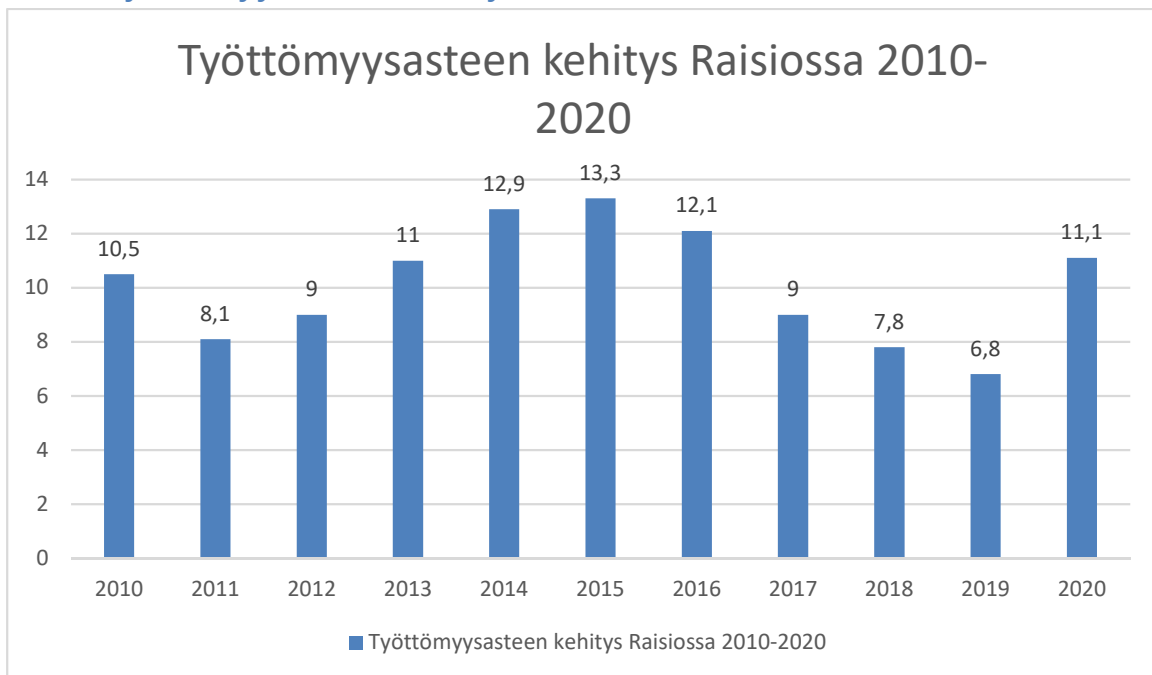
1. Suomen bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos

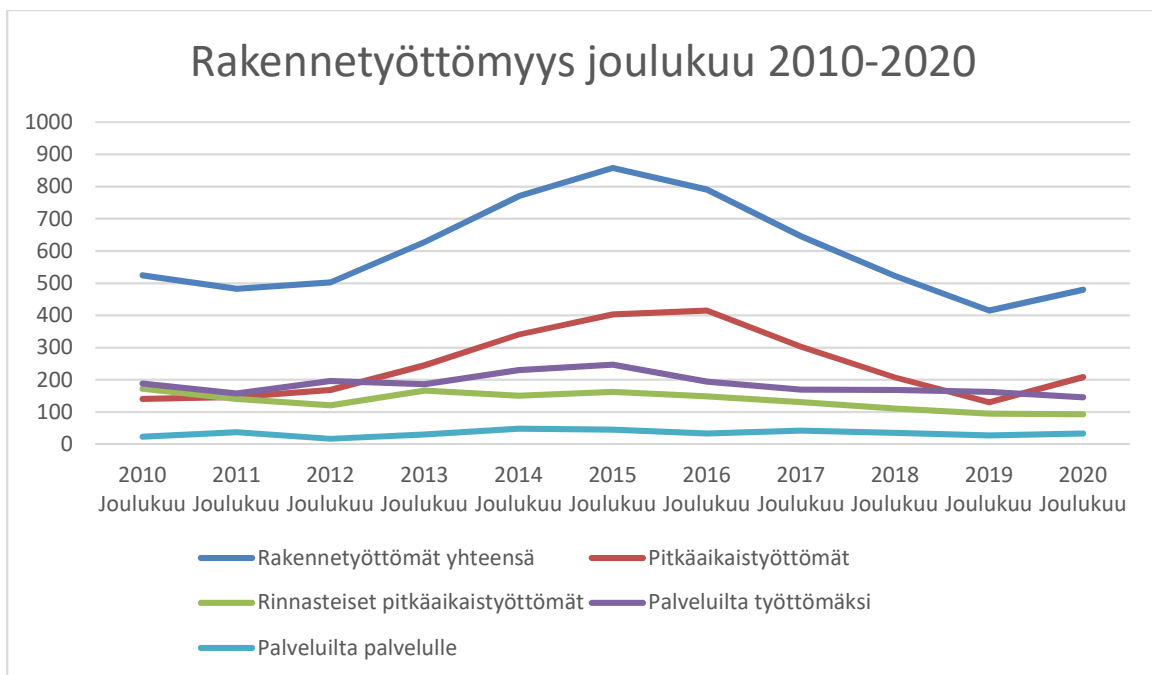
2. Työllisyysasteen kehitys Raisiossa

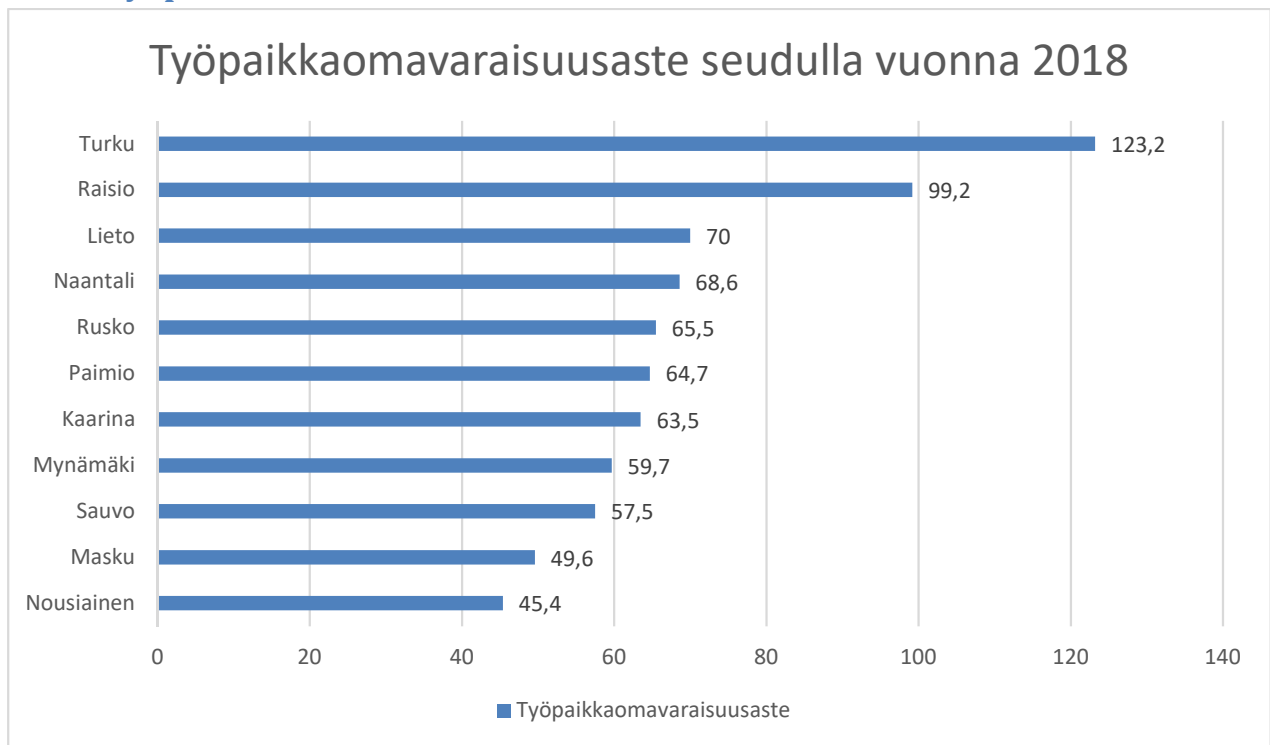
3. Työttömyysasteen kehitys Raisiossa

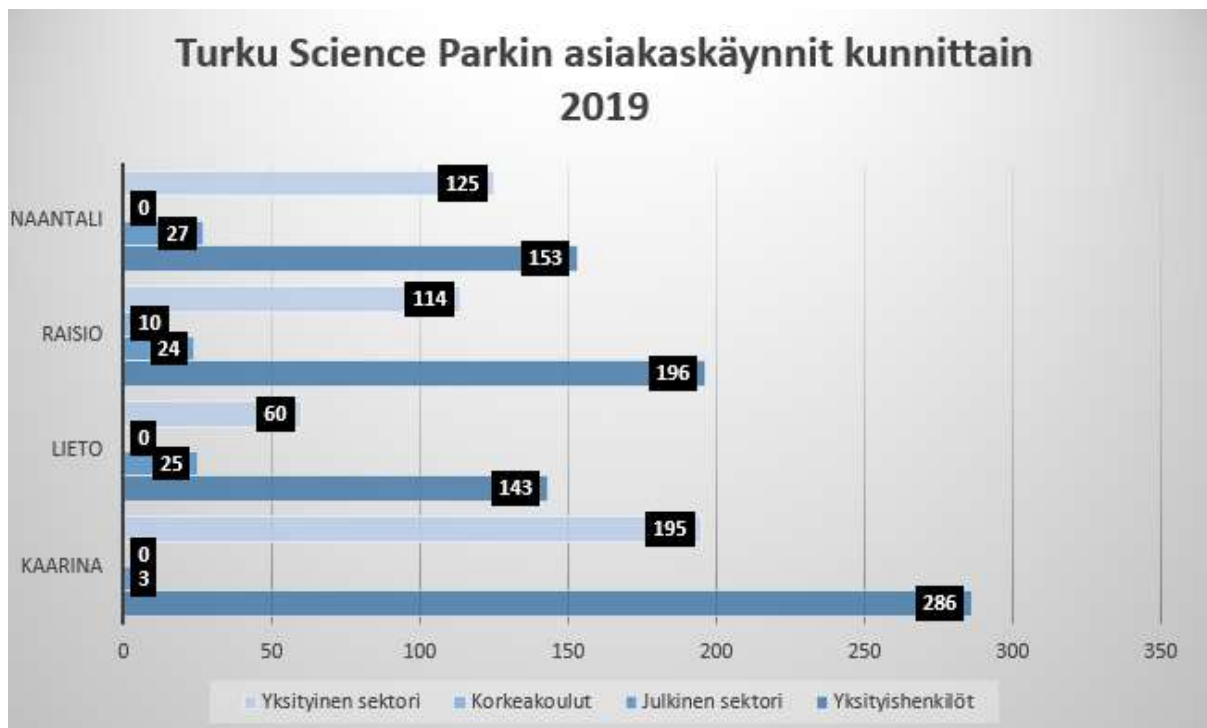
4. Rakennetyöttömyys Raisiossa

5. Työpaikkaomavaraisuusvertailu

6. Raisiolaisten sekä lähikuntien asiakaskäynnit Turku Science Parkissa vuonna 2020

7. Varsinais-Suomen maakuntaennuste 2021 – Yrittäjyysilmapiiri maakunnassa

Yrittäjien arviot oman kunnan yrittäjyysilmapiiristä

Arviot kymmenestä eniten vastauksia keränneestä kunnasta. Suluissa viimevuotinen sijoitus ja muutokset viime vuodesta.

Kaupunki/kunta	Erinomainen tai hyvä	Saldoluku
1. Lieto (1.)	92 % (+5 %-yks.)	92 (+5)
2. Paimio (-)	89 % (+1 %-yks.)	85 (-5)
3. Naantali (2.)	79 % (-2 %-yks.)	79 (-2)
4. Kaarina (2.)	71 % (-10 %-yks.)	66 (-12)
5. Uusikaupunki (10.)	59 % (+19 %-yks.)	45 (+25)
6. Salo (6.)	51 % (-1 %-yks.)	42 (+2)
7. Loimaa (9.)	47 % (+7 %-yks.)	34 (+10)
8. Raisio (5.)	44 % (-12 %-yks.)	40 (-9)
9. Parainen (8.)	42 % (-2 %-yks.)	30 (+4)
10. Turku (7.)	36 % (-9 %-yks.)	28 (-8)

8. Varsinais-Suomen maakuntaennuste 2021 – Yritysyhteistyö kunnan kanssa

Yrittäjien arviot oman kunnan ja yritysten välisestä yhteistyöstä

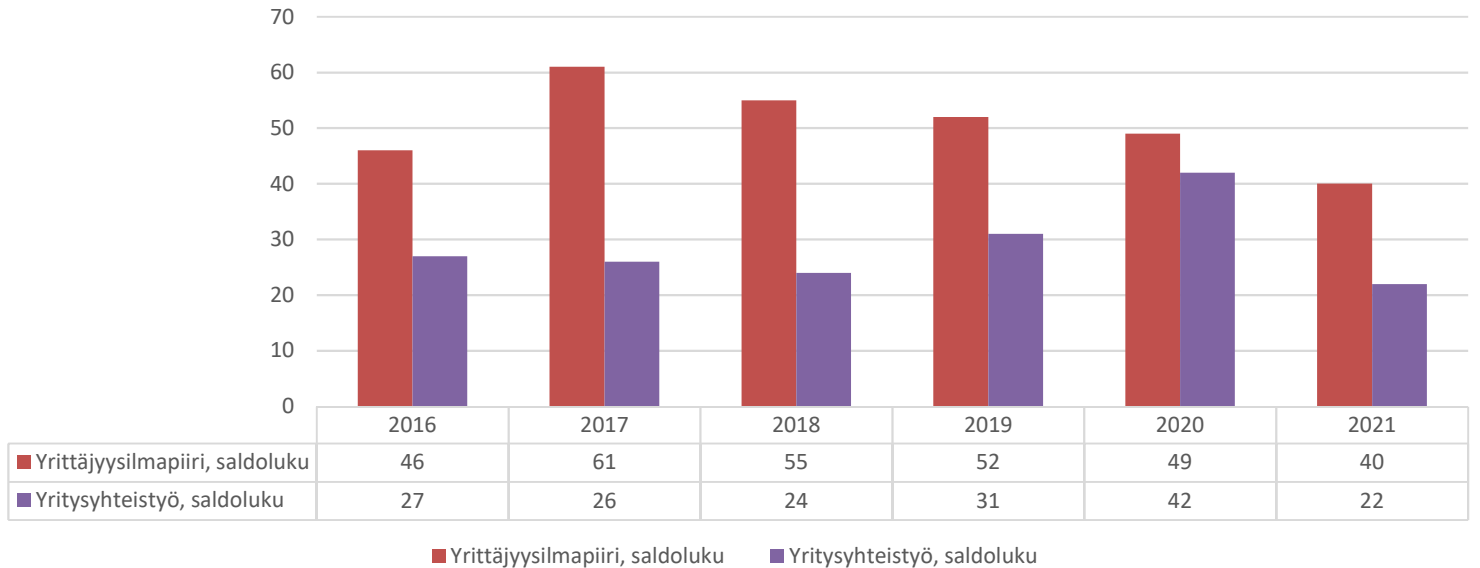
Arviot kymmenestä eniten vastauksia keränneestä kunnasta. Suluissa viimevuotinen sijoitus ja muutokset viime vuodesta.

Kaupunki/kunta	Erinomainen tai hyvä	Saldoluku
1. Lieto (2.)	86 % (+15 %-yks.)	86 (+15)
2. Paimio (-)	78 % (-2 %-yks.)	74 (+2)
3. Naantali (1.)	77 % (+3 %-yks.)	74 (+3)
4. Kaarina (4.)	74 % (+16 %-yks.)	71 (+16)
5. Salo (6.)	54 % (+7 %-yks.)	37 (+3)
6. Uusikaupunki (10.)	41 % (+17 %-yks.)	20 (+20)
7. Raisio (5.)	33 % (-14 %-yks.)	22 (-20)
8. Loimaa (9.)	25 % (-7 %-yks.)	9 (+1)
9. Turku (8.)	23 % (-10 %-yks.)	7 (-12)
10. Parainen (7.)	21 % (-19 %-yks.)	-3 (-29)

9. Yrittäjyysilmapiirin ja yritysysteistyön kehittyminen Raisiossa vuosina 2016-2021

Yrittäjyysilmapiirin ja yritysysteistyön kehittyminen Raisiossa vuosina 2016-2021

Vuoden 2021 maakuntaennuste on julkistettu 7.1.2021, joten tuoreimman ennusteen vertailu kuvaa vuotta 2020.

